NN 142/2021 (23.12.2021.), Pravilnik o osposobljavanju i usavršavanju iz zaštite na radu te polaganju stručnog ispita

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

2418

Na temelju članka 20. stavka 9., a u vezi članka 22. stavka 3., te na temelju članka 78. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine«, broj 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18), ministar nadležan za rad donosi

PRAVILNIK

O OSPOSOBLJAVANJU I USAVRŠAVANJU IZ ZAŠTITE NA RADU TE POLAGANJU STRUČNOG ISPITA

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuje sljedeće:

1. osposobljavanje radnika za rad na siguran način

2. osposobljavanje i usavršavanje poslodavca odnosno njegovog ovlaštenika te osposobljavanje i usavršavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu

3. način, uvjeti i program polaganja stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu i koordinatora zaštite na radu, oblici stalnog osposobljavanja i stručnog usavršavanja, vođenje evidencije izdanih uvjerenja i rješenja te uspostava Registra osposobljavanja i usavršavanja iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu (u daljnjem tekstu: Registar)

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način, poslodavca odnosno njegovog ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu mogu obavljati poslodavci za vlastite potrebe te fizičke i pravne osobe ovlaštene za osposobljavanja iz zaštite na radu.

I. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Članak 3.

(1) Osposobljavanje radnika za rad na siguran način (u daljnjem tekstu: osposobljavanje radnika) provode stručnjaci zaštite na radu zaposleni kod poslodavca, odnosno stručnjaci zaštite na radu II. stupnja zaposleni kod osobe ovlaštene za osposobljavanje radnika, u suradnji s poslodavcem odnosno neposrednim ovlaštenicima poslodavca kod kojeg se provodi osposobljavanje radnika.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka se ne primjenjuju na naučnike te učenike na praksi čije je osposobljavanje uređeno posebnim propisom.

(3) U postupku osposobljavanja radnika, pisani materijali i upute, kao i sadržaj zapisnika iz članka 6. ovoga Pravilnika, moraju biti sastavljeni na hrvatskom jeziku, a za stranog radnika i na jeziku koji je stranom radniku razumljiv.

Članak 4.

(1) Osposobljavanje radnika provodi se prema programu osposobljavanja koji se mora temeljiti na procjeni rizika i mora obuhvatiti sve opasnosti, štetnosti odnosno napore utvrđene procjenom rizika te načine primjene načela prevencije i pravila zaštite na radu u odnosu na prisutne rizike.

(2) Poslodavci mogu, ako imaju zaposlenog stručnjaka zaštite na radu, sami izrađivati programe osposobljavanja i provoditi osposobljavanje ili izradu programa osposobljavanja i osposobljavanje mogu povjeriti osobi ovlaštenoj za osposobljavanje radnika.

(3) Program osposobljavanja radnika se sastoji od teorijskog dijela te praćenja sigurnog načina rada radnika i ocjene praktične osposobljenosti na mjestu rada.

(4) Program osposobljavanja u teorijskom dijelu obuhvaća upoznavanje radnika s općim načelima prevencije, s pravilima zaštite na radu u odnosu na izvore opasnosti, štetnosti i napora na poslovima za koje se radnik osposobljava te sa pravima i obvezama radnika na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

(5) Program osposobljavanja u teorijskom dijelu provodi stručnjak zaštite na radu, a program se može provoditi i na daljinu odgovarajućim on-line metodama.

(6) Program osposobljavanja tijekom praćenja sigurnog načina rada i ocjene praktične osposobljenosti na mjestu rada uključuje i raspoloživost te korištenje pisanih uputa za rad na siguran način kao i upute proizvođača radne opreme i opasnih kemikalija koje radnik koristi tijekom rada, a koje osigurava poslodavac odnosno neposredni ovlaštenik.

(7) S programom osposobljavanja iz stavka 6. ovoga članka može se započeti tek nakon završetka teorijskog dijela iz stavka 4. ovoga članka.

(8) Praćenje sigurnog načina rada i ocjenu praktične osposobljenosti na mjestu rada provodi i potvrđuje poslodavac odnosno neposredni ovlaštenik radnika koji je u postupku osposobljavanja. Neposrednim ovlaštenikom radnika smatra se onaj ovlaštenik poslodavca u čiji djelokrug rada spadaju poslovi za koje se radnik osposobljava.

(9) Postupke praćenja sigurnog načina rada i ocjene praktične osposobljenosti radnika provode poslodavac odnosno neposredni ovlaštenik radnika, koji su prethodno osposobljeni u skladu s odredbama članka 8. ovoga Pravilnika te prema Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(10) Stručnjak zaštite na radu kod poslodavca ili stručnjak zaštite na radu ovlaštene osobe potvrđuje cjelokupnu provedbu postupka osposobljavanja radnika u skladu s odredbama ovoga članka.

Članak 5.

Osoba koja ispunjava uvjete za stručnjaka zaštite na radu I. ili II. stupnja, oslobođena je od obveze osposobljavanja za rad na siguran način.

Članak 6.

(1) O provedenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik u kojemu se navode podaci:

1. ime, prezime, osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB) radnika, odnosno internacionalni identifikator za stranog radnika, koji se osposobljava

2. opis poslova i aktivnosti koje će radnik obavljati te mjesto rada

3. naziv, sjedište i OIB poslodavca

4. ime, prezime i OIB osoba koje sudjeluju u postupku osposobljavanja i njihove potpise

5. oznaka zapisnika

6. mjesto, razdoblje i način provođenja teorijskog dijela osposobljavanja radnika

7. ocjena poslodavca odnosno neposrednog ovlaštenika poslodavca o sigurnom načinu rada radnika i njegovom postupanju tijekom osposobljavanja

8. mjesto i razdoblje praćenja sigurnog načina rada i ocjene praktične osposobljenosti radnika

9. naziv i podaci ovlaštene osobe (za slučaj kada je u osposobljavanju sudjelovao stručnjak zaštite na radu ovlaštene osobe)

(2) Zapisnik iz stavka 1. ovoga članka sastavlja se na obrascu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Obrazac ZOS), kojeg je poslodavac obvezan čuvati.

II. OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE POSLODAVCA ODNOSNO NJEGOVOG OVLAŠTENIKA I POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Članak 7.

Osposobljavanje i usavršavanje poslodavca odnosno njegovog ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu u području zaštite na radu provode stručnjaci zaštite na radu I. ili II. stupnja zaposleni kod poslodavca, odnosno stručnjaci zaštite na radu II. stupnja zaposleni u ovlaštenoj osobi za poslove zaštite na radu.

Članak 8.

(1) Program osposobljavanja poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu naveden je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Prilog 1.)

(2) Program usavršavanja poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu, obuhvaća obnovu znanja prema programu iz stavka 1. ovoga članka, s posebnim naglaskom na obveze i prava te upoznavanje s promjenama u propisima zaštite na radu u ovisnosti o djelatnosti poslodavca.

(3) Trajanje osposobljavanja i usavršavanja prema programu iz stavka 1. i 2. ovoga članka iznosi najmanje 7 školskih sati.

(4) Stručno usavršavanje iz stavka 2. ovoga članka provodi se periodički, najmanje jednom u 5 godina.

Članak 9.

Osposobljavanje i usavršavanje iz članka 8. ovoga Pravilnika provodi se teorijski, a zapisnik o tome sastavlja se na obrascu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Obrazac ZOOP).

III. STRUČNI ISPIT ZA STRUČNJAKA ZAŠTITE NA RADU

Članak 10.

(1) Stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu je općí dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu i posebni dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu.

(2) Stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu kandidati polažu prema programu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Prilog 2.).

(3) Općí dio stručnog ispita može polagati osoba koja ima najmanje srednju školsku ili stručnu spremu.

(4) Posebni dio stručnog ispita može polagati osoba koja ima položen općí dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu i završen najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i osoba bez položenog općeg dijela stručnog ispita ako ima završen najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom stručni prvostupnik (baccalaureus) inženjer sigurnosti i zaštite.

(5) Status stručnjaka zaštite na radu (općí i posebni dio) ima osoba koja je:

1. završila najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i položila državni ispit iz područja zaštite na radu u tijelima državne uprave nadležnim za zaštitu na radu, ili

2. završila najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i položila stručni ispit za inspektora rada u području zaštite na radu.

(6) Status stručnjaka zaštite na radu (općí dio) ima osoba koja je završila najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom stručni prvostupnik (baccalaureus) inženjer sigurnosti i zaštite.

Članak 11.

(1) Polaganje stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu kandidat prijavljuje ministarstvu nadležnom za rad (u daljnjem tekstu: ministarstvo) elektronički, putem Registra.

(2) Ministarstvo rješenjem odobrava polaganje stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Kandidat je prije polaganja stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, u skladu s uputama ministarstva, obvezan dostaviti dokaz o izvršenoj uplati za naknadu troškova polaganja ispita.

(5) Sredstva uplaćena na ime naknade troškova polaganja ispita koriste se namjenski za isplatu naknada članovima i tajnicima povjerenstava za provođenje stručnog ispita, za isplatu naknada ispitivačima i tajnicima stalnog stručnog usavršavanja, za isplatu naknada predavačima za stalno stručno usavršavanje, za uspostavu i razvoj Registra te za njegovo daljnje održavanje.

Članak 12.

(1) Ministar nadležan za rad (u daljnjem tekstu: ministar) odlukom utvrđuje listu ispitivača koji mogu biti članovi Ispitne komisije za stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu te tajnika Ispitne komisije (u daljnjem tekstu: Komisija S).

(2) Komisiju S i njezinog predsjednika za svaki ispitni rok imenuje rukovodeći službenik ustrojstvene jedinice za zaštitu na radu ministarstva s liste ispitivača iz stavka 1. ovoga članka, kao i tajnika Ispitne komisije.

(3) Komisiju S za općí dio čine tri ispitivača, od kojih je jedan predsjednik.

(4) Komisiju S za posebni dio čine tri ispitivača, od kojih je jedan predsjednik.

Članak 13.

(1) Stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu kandidat polaže usmeno, pred Komisijom S iz članka 12. ovoga Pravilnika.

(2) O provođenju stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu vodi se zapisnik koji potpisuju predsjednik i članovi Komisije S pojedinog ispitnog roka.

(3) Zapisnik o općem dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu vodi se na obrascu ZSIS-1, koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(4) Zapisnik o posebnom dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu vodi se na obrascu ZSIS-2, koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 14.

(1) O mjestu i danu polaganja stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, kandidat mora biti obaviješten 30 dana prije održavanja ispitnoga roka.

(2) Kandidat može pisanim podneskom, uz odgovarajući dokaz opravdane spriječenosti, odgoditi polaganje stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, najkasnije 3 dana prije određenog ispitnog roka.

(3) Ako kandidat bez opravdanog razloga dva puta ne pristupi polaganju stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, postupak polaganja će se obustaviti.

(4) U slučaju obustave postupka polaganja stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu iz stavka 3. ovoga članka, kandidat polaganje ispita ne može zatražiti prije isteka 1 godine od dana donošenja rješenja o obustavi postupka.

Članak 15.

(1) Troškove za polaganje stručnog ispita snosi kandidat ili njegov poslodavac.

(2) Kandidatu koji je odgodio polaganje stručnog ispita u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, uplaćeni iznos troškova iz stavka 1. ovoga članka priznaje se za iduće polaganje stručnog ispita, a ako su u međuvremenu troškovi polaganja stručnog ispita utvrđeni u većem iznosu nadoplaćuje se razlika.

Članak 16.

(1) Kandidat je položio opći dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, ako ga svi članovi komisije ocjene s ocjenom »položio«.

(2) Kandidat je položio posebni dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, ako ga svi članovi komisije ocjene s ocjenom »položio«.

(3) Kandidat koji je prijavio opći dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu i posebni dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, ispite polaže isti dan.

Članak 17.

(1) Kandidat koji nije položio opći dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, može podnijeti zahtjev za ponovno polaganje ispita, a ispit može polagati najviše tri puta.

(2) Kandidat koji nije položio posebni dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, može podnijeti zahtjev za ponovno polaganje ispita, a ispit može polagati najviše tri puta.

(3) Kandidatu koji opći i posebni dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu polaže na istom ispitnom roku, a položi samo opći dio, izdat će se uvjerenje o položenom općem dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu.

(4) Ako kandidat stručni ispit ne položi u roku od 1 godine od dana podnošenja zahtjeva, postupak polaganja će se obustaviti.

Članak 18.

(1) Osobi koja je položila opći dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, izdaje se uvjerenje o položenom općem dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, na obrascu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Obrazac USIS-3).

(2) Osobi koja je položila posebni dio stručnog ispita izdaje se uvjerenje o položenom posebnom dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, na obrascu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Obrazac USIS-4).

(3) Osobi koja je položila opći i posebni dio stručnog ispita istoga dana, izdaje se uvjerenje o položenom općem i posebnom dijelu stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu, na obrascu koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Obrazac USIS-5).

Članak 19.

Administrativne poslove obavlja tajnik Komisije S.

Članak 20.

(1) Visinu troškova stručnog ispita odlukom utvrđuje ministar.

(2) Predsjedniku, članovima i tajniku komisije S pripada naknada za rad na temelju odluke koju donosi ministar.

Članak 21.

(1) Ministarstvo uspostavlja i vodi evidenciju izdanih uvjerenja stručnjacima zaštite na radu.

(2) U evidenciji iz stavka 1. ovoga članka upisuju se sljedeći podaci:

1. broj uvjerenja/evidencijski broj

2. ime i prezime osobe, OIB, odnosno internacionalni identifikator za stranog radnika, stupanj i smjer obrazovanja (zvanje)

3. datum polaganja ispita

4. vrsta uvjerenja (opći dio, posebni dio, opći i posebni dio)

5. datum izdavanja uvjerenja iz članka 18. ovoga Pravilnika

6. napomene.

(3) Osobe koje kod poslodavca obavljaju poslove zaštite na radu prijavljuju se u Registar.

IV. STRUČNI ISPIT ZA KOORDINATORA ZAŠTITE NA RADU TE PRIZNAVANJE STATUSA KOORDINATORA ZAŠTITE NA RADU

Članak 22.

(1) Pravo polaganja stručnog ispita za koordinatora zaštite na radu tijekom izrade projekta (koordinator I) i koordinatora zaštite na radu tijekom građenja (koordinator II) ima osoba koja ima završen najmanje preddiplomski studij arhitekture, građevinarstva, elektrotehnike ili strojarstva sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i položen stručni ispit po posebnom propisu o stručnom ispitu osoba koje obavljaju poslove graditeljstva i prostornoga uređenja, najmanje prema ispitnom programu za prvostupnika (baccalaureus).

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osoba koja ima najmanje završen studij arhitekture, građevinarstva, elektrotehnike ili strojarstva ili najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom stručni prvostupnik (baccalaureus) inženjer sigurnosti i zaštite i položen stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu (posebni dio) ima pravo polaganja stručnog ispita samo za koordinatora II.

Članak 23.

(1) Status koordinatora I i II ima osoba koja ima završen najmanje preddiplomski studij arhitekture, građevinarstva, elektrotehnike ili strojarstva sa stečenim stručnim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i koja je položila stručni ispit po posebnom propisu o stručnom ispitu osoba koje obavljaju poslove graditeljstva i prostornoga uređenja, najmanje prema ispitnom programu za prvostupnika (baccalaureus) i koja je stručnjak zaštite na radu (opći i posebni dio).

(2) O statusu koordinatora iz stavka 1. ovoga članka, ministarstvo donosi rješenje.

(3) Za strane osobe mogu se prihvatiti i drugi odgovarajući dokazi o osposobljenosti za obavljanje poslova koordinatora zaštite na radu, o čemu ministarstvo može dati mišljenje.

(4) Ministarstvo uspostavlja i vodi evidenciju izdanih rješenja o priznanju statusa koordinatora zaštite na radu.

Članak 24.

Stručni ispit za koordinatora zaštite na radu polaže se prema programu za koordinatora zaštite na radu, koji je u prilogu ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio (Prilog 3.).

Članak 25.

(1) Polaganje stručnog ispita za koordinatora zaštite na radu kandidat prijavljuje ministarstvu elektronički, putem Registra.

(2) Ministarstvo rješenjem odobrava polaganje stručnog ispita za koordinatora zaštite na radu.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Kandidat je prije polaganja stručnog ispita za koordinatora zaštite na radu, u skladu s uputama ministarstva, u obvezi dostaviti dokaz o izvršenoj uplati za naknadu troškova polaganja ispita.

Članak 26.

(1) Ministar odlukom utvrđuje listu ispitivača koji mogu biti članovi Ispitne komisije za stručni ispit za koordinatora zaštite na radu te tajnika Ispitne komisije (u daljnjem tekstu: Komisija K) iz redova državnih službenika središnjih tijela državne uprave.

(2) U sastav liste ispitivača iz stavka 1. ovoga članka ulaze i osobe koje predlaže ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva.

(3) Komisiju K i njezinog predsjednika za svaki ispitni rok imenuje rukovodeći službenik ustrojstvene jedinice za zaštitu na radu ministarstva s liste ispitivača iz stavka 1. ovoga članka, kao i tajnika Ispitne komisije.

(4) Komisiju K čine tri ispitivača, od kojih je jedan predsjednik.